

**Radna grupa za projekat
„Čista rijeka Miljacka“**

**STRATEŠKI PRAVCI ZA REALIZACIJU PROJEKTA
ČISTA RIJEKA MILJACKA**

Juni 2023.

Sadržaj:

1	Uvodne napomene	3
2	Opis postojećeg stanja	4
2.1	Sliv rijeke Miljacke	4
2.2	Administrativna pripadnost sliva rijeke Miljacke	5
2.3	Vodna tijela na rijeci Miljacki	7
2.4	Monitoring kvaliteta površinskih voda	8
2.5	Zaštićena područja	10
2.6	Kvalitet voda rijeke Miljacke	10
2.7	Zagađivači na slivu rijeke Miljacke	11
2.7.1	Stanovništvo	11
2.7.2	Industrija	12
2.8	Postojeći kanalizacioni sistem	14
2.8.1	Glavni fekalni kolektori	16
2.8.2	Glavni sekundarni fekalni kolektori	18
2.8.3	Kišni preljevi	18
2.8.4	Postrojenje za tretman otpadnih voda Butile	18
3	Ključni problemi zaštite voda rijeke Miljacke	20
4	Strateški ciljevi postojeće strateško-planske dokumentacije	22
5	Akcioni plan za sliv rijeke Miljacke	25

1 Uvodne napomene

Ovaj dokument je nastao kao rezultat rada Radne grupe za projekat „Čista rijeka Miljacka“ koja je formirana rješenjem gradonačelnice broj: 01/09-21-430-4/22 od 03.11.2022. godine. Ovim Rješenjem su precizirani zadaci Radne grupe koja ima ukupno 15 članova tj. čine je predstavnici Grada Sarajeva, Općina Centar, Stari Grad, Novo Sarajevo i Novi Grad, Ministarstva privrede KS, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS, KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo, Agencije za vodno područje rijeke Save, Fonda za zaštitu okoliša FBiH, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, SERDA-e, Zavoda za vodoprivredu, d.d. Sarajevo i Instituta za hidrotehniku, d.d. Sarajevo. Dokument je izrađen u periodu februar-juni 2023. godine. Radna grupa je sagledala i analizirala relevantne strateško-planske dokumente za sliv rijeke Miljacke, koji su zvanično usvojeni nakon završetka projekta „Čista rijeka Miljacka, 2012. godine“. Za analizu postojećeg stanja odvodnje i tretmana otpadnih i oborinskih voda, korišteni su kao najažurniji podaci iz „Studije odvodnje i tretmana sanitarnih otpadnih i oborinskih voda na području Kantona Sarajevo (2016-2036.)“ (iz marta 2020. god.) Zavoda za planiranje razvoja KS, a rađena je za potrebe izrade četiri Urbanistička plana, i to za urbano područje Sarajeva (općine Stari grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža i Vogošća), te za općine Trnovo, Ilijaš i Hadžići, a sadrži zadnju ažurnu analizu postojećeg stanja kanalizacionih sistema na području KS, te prijedloge za unaprjeđenje, sanaciju i dogradnju sistema odvodnje oborinskih i sanitarnih otpadnih voda i uspostavljanje separatnog sistema kanalizacije.

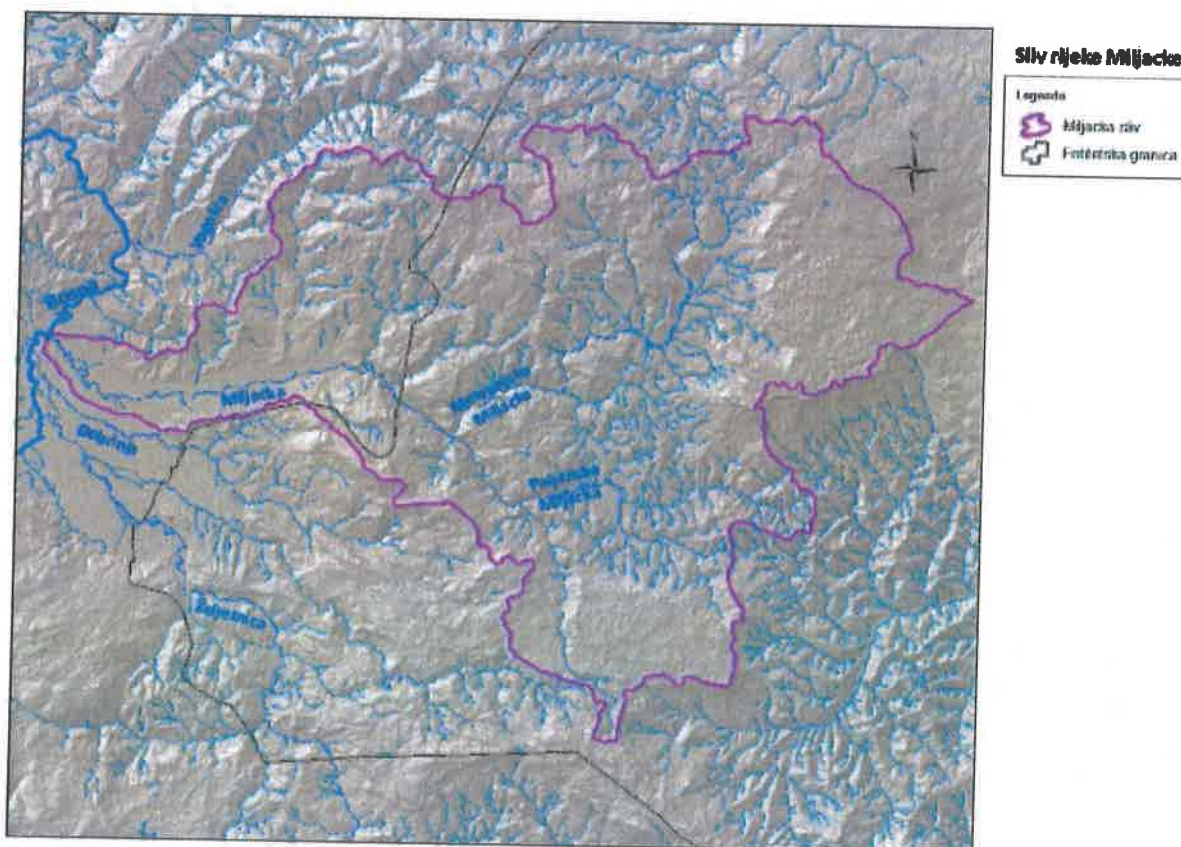
Radna grupa je ažurirala ciljeve i liste projekata za 2023. godinu za projekat „Čista rijeka Miljacka“ na osnovu tekućih projekata za koje je već obezbjeđeno finansiranje u budžetima za 2023. godinu¹ i prioriternih projekata iz „Studije kojom će se definirati aktivnosti, programi i sredstva za poboljšanje kvaliteta voda rijeka Miljacke, Željeznice, Zujevine, Kasindolskog potoka i dijela rijeke Bosne (do lokaliteta Reljevo)-III faza, januar 2012. godine“ koji su identifikovani u Budžetu KS za 2023. godinu i prijedlogu Programa javnih investicija za KS za period 2023.-2025. godina. Kroz ovaj dokument dati su preduslovi i prijedlozi za budući rad na identifikaciji i ažuriranju projekata za period od 2024. godine i nadalje.

¹ Grad Sarajevo, Općine Centar, Stari Grad, Novo Sarajevo i Novi Grad, Ministarstvo privrede KS, Ministarstvo komunalne privrede, Infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS, KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo, Agencija za vodno područje rijeke Save, Fond za zaštitu okoliša FBiH i Federalno ministarstvo okoliša i turizma

2 Opis postojećeg stanja

2.1 Sliv rijeke Miljacke

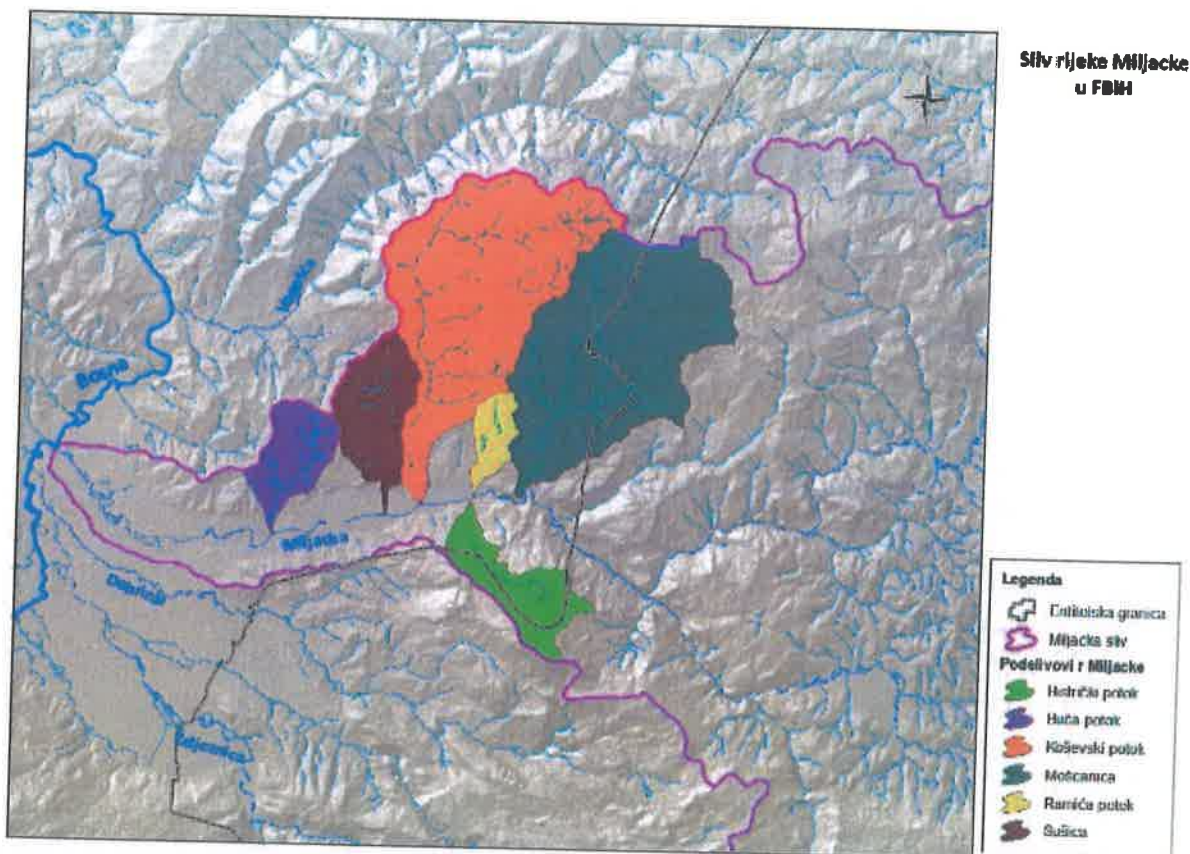
Rijeka Miljacka je desna pritoka rijeke Bosne u koju se ulijeva u Sastavcima (Općina Ilidža). Rijeka Miljacka nastaje spajanjem Paljanske i Mokranjska Miljacke u mjestu Dovlič. Slivna površina rijeke Miljacke iznosi 408,37 km² i pripada vodnom području rijeke Save.

Slika 1 Sliv rijeke Miljacke

Važnije neposredne pritoke rijeke Miljacke u FBiH su: Buća potok, Sušica, Koševski potok, Bistrik, Ramića potok², Moščanica i Lapišnica.

² Dijelovi pritoka Buća potok, Sušica, Koševski potok, Bistrik i Ramića potoka su na određenim dužinama zatvoreni tj. zacjeljiveni.

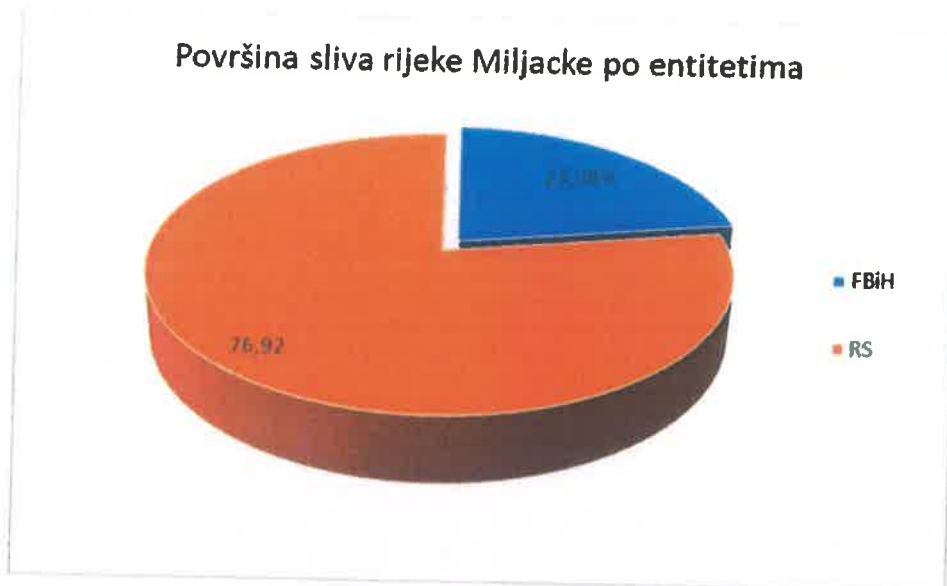
Slika 2 Slivovi glavnih pritoka rijeke Miljacke u FBiH

Tabela 1 Površine slivova glavnih pritoka rijeke Miljacke

Vodotok	F_{sl}
	(km ²)
Buća potok	4.84
Sušica	6.68
Koševski potok	27.21
Bistrički potok	5.95
Ramića potok	2.27
Moščanica	26.45
Lapišnica	20.23

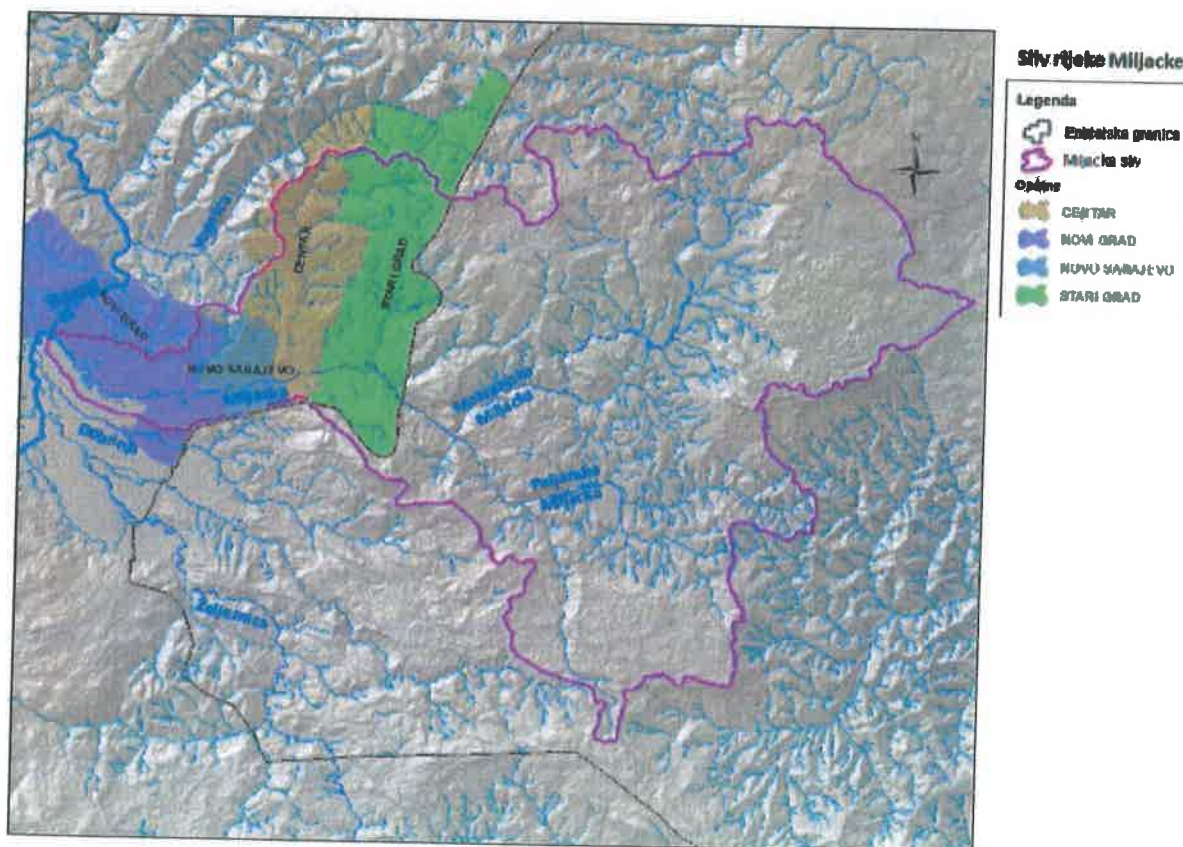
2.2 Administrativna pripadnost sliva rijeke Miljacke

Sliv rijeke Miljacke administrativno pripada oba entiteta (Slika 1) i to 91,51 km² pripada FBiH (23,08%), a 316,86 km² pripada Republici Srpskoj (76,92%).

Slika 3 Procentualno pripadnost sliva rijeke Miljacke entitetima

U FBiH sliv rijeke Miljacke u najvećoj mjeri pripada sarajevskim gradskim općinama: Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad i to 87,03 km².

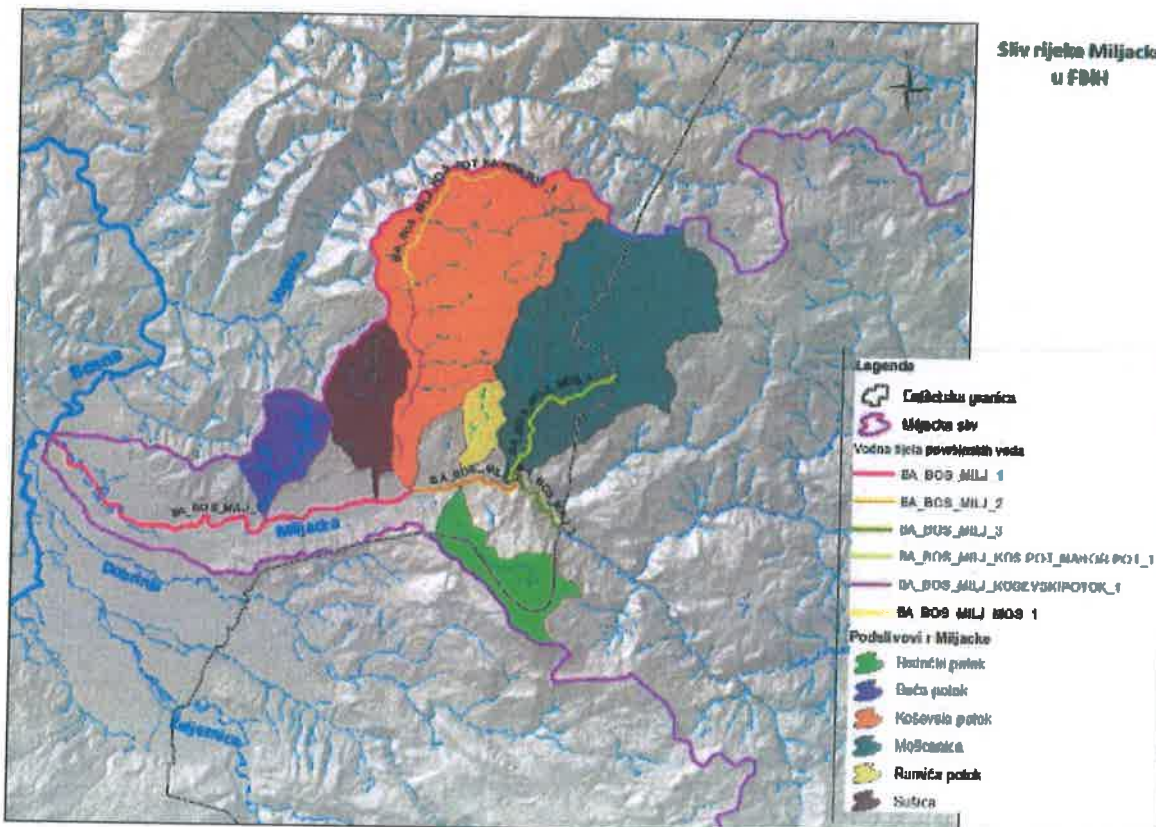
Slika 4 Sliv rijeke Miljacke u sarajevskim gradskim općinama

Slika 5 Procentualno pripadnost sliva rijeke Miljacke sarajevskim gradskim općinama

2.3 Vodna tijela na rijeci Miljacki

Saglasno zahtjevima Okvirne direktive o vodama (2000/60/EC) u Planu upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u FBiH 2022.-2027. god. definirana su tri vodna tijela površinskih voda na rijeci Miljacki: jedno vodno tijelo na rijeci Moščanici i dva vodna tijela na slivu Koševskog potoka:

Slika 6 Vodna tijela površinskih voda na slivu rijeke Miljacke (Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u FBiH, 2022-2027.)

U Planu upravljanja se vršila i ocjena stanja kvaliteta voda na slivu rijeke Miljacke. U tabeli 3. je dat prikaz ocjene stanja po rezultatima monitoringa za vodna tijela.

Tabela 2 Ocjena stanja po rezultatima monitoringa vodnih tijela na slivu rijeke Miljacke

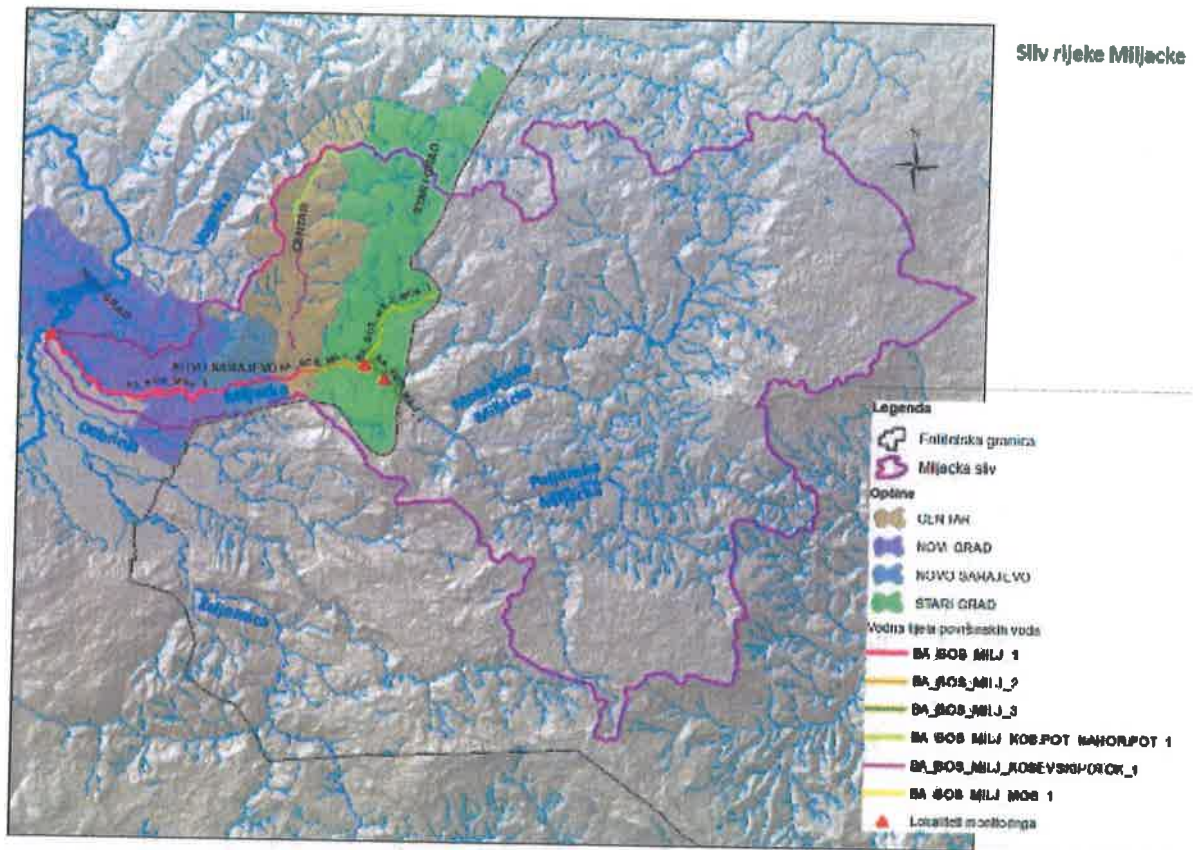
Podaci o vodnom tijelu (VT)				Ocjena stanja po rezultatima monitoringa 2011.-2013./2014.-2018.							
Vodotok	OZNAKA VT-a PO EUCD_RWB	Dužina VT (m)	Biotip VT	Ocjena bioloških parametara	Prateći parametri ekološkog stanja			Ocjena ekološkog stanja	Hemijsko stanje	Ocjena stanja (po monitoringu)	Procjena rizika
					Specifične zagađujuće materije	Fiziki-hemijski parametri	Hidromorfologija				
Miljacka	BA_BOS_MILJ_1	12514	Tip 6	SLAB	DOBAR	UMJEREN	4	SLAB	DOBAR	SLAB	
Miljacka	BA_BOS_MILJ_2	3936	Tip 6								Pod rizikom
Miljacka	BA_BOS_MILJ_3	2570	Tip 7	UMJEREN	DOBAR	DOBAR	2	UMJEREN	LOŠ	LOŠ	
Mošćanica	BA_BOS_MILJ_MOS_1	5368	Tip 6	UMJEREN	DOBAR	UMJEREN	3	UMJEREN	DOBAR	UMJEREN	
Koševski potok	BA_BOS_MILJ_KOSEVSKIPOTOK_1	5127	Tip 5								Pod rizikom
Nahorevski potok	BA_BOS_MILJ_KOS.POT_NAHOR.POT_1	5208	Tip 6								Pod rizikom

2.4 Monitoring kvaliteta površinskih voda

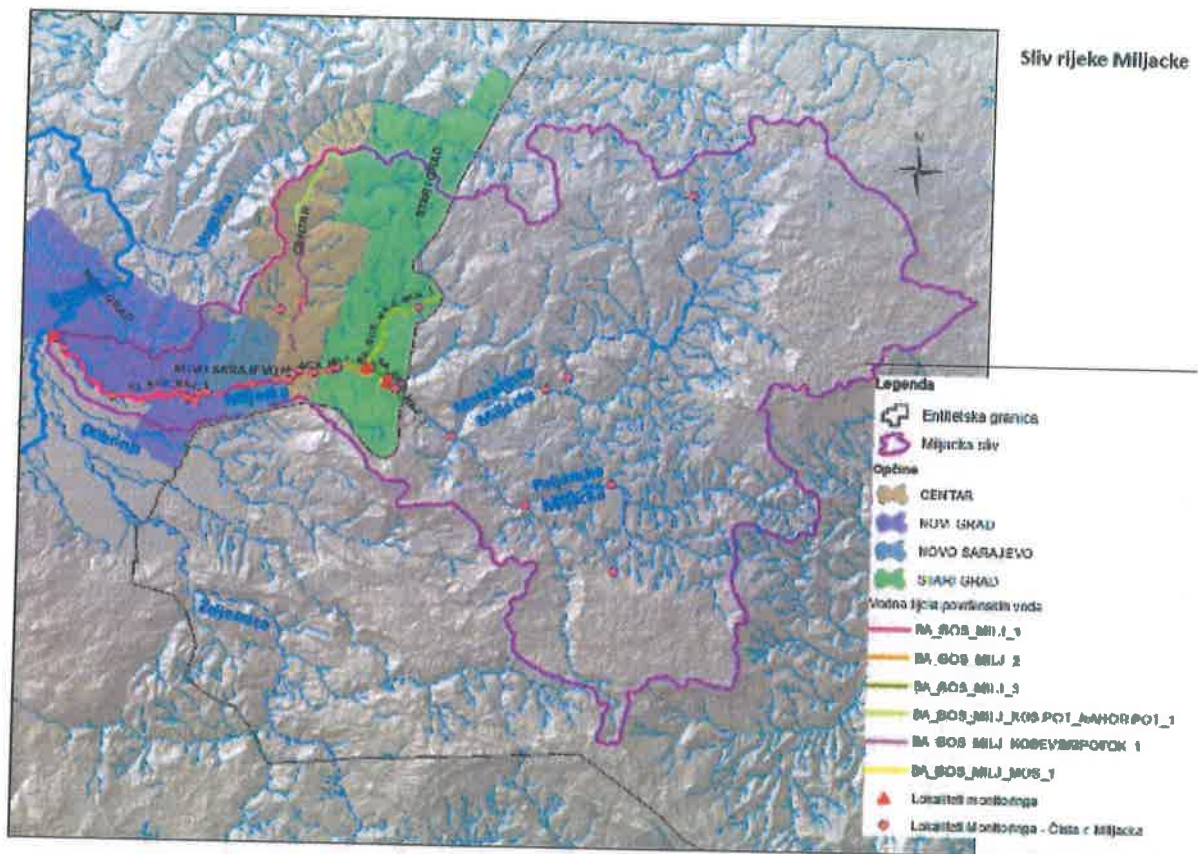
Agencija za vodno područje rijeke Save (AVP Sava)- Sarajevo u skladu sa članom 156. Zakona o vodama (ZoV) Federacije BiH, stav 2., na području za koje je nadležna organizuje monitoring površinskih voda putem svoje ovlaštene akreditirane laboratorije.

Što se tiče sliva rijeke Miljacke monitoring je rađen u periodu 2010-2022. na sljedećim lokalitetima:

Vodno tijelo	Lokalitet	Godine provođenja monitoringa
BA_BOS_MILJ_1	Miljacka – ušće	2012., 2013., 2017. i 2019.
BA_BOS_MILJ_3	Miljacka – Kozija ćuprija	2012., 2013.
BA_BOS_MILJ_MOS_1	Mošćanica - ušće	2016.

Slika 7 Lokalizeti obaveznog monitoringa na rijeci Miljacki

Slika 8 Lokaliteti monitoringa kvaliteta voda, projekat Čista rijeka Miljacka

U periodu 2010.-2011. godine, a okviru aktivnosti na izradi „Studije kojom će se definirati aktivnosti, programi i sredstva za poboljšanje kvaliteta voda rijeke Miljacke, Željeznice, Zujevine, Dobrinje i dijela rijeke Bosne (do lokaliteta Reljevo)“, izvršeno je ukupno pet serija uzorkovanja i analize kvaliteta vodotoka i to u RS-u na ukupno 7 mjernih profila na rijeci Miljacki, te u FBiH na 25 mjernih profila. Analiza uzoraka je podrazumijevala fizičko – hemijsku, bakteriološku, biološku analizu, kao i određivanje protoka, što predstavlja minimalan opseg analiza za elaboriranje prisutnog zagađenja u vodi rijeke Miljacke, prema postojećim zakonskim aktima u Bosni i Hercegovini i u skladu sa EU legislativom.

2.5 Zaštićena područja

Rješenjem o proglašenju zaštićenih područja podložnih eutrofikaciji i osjetljivim na nitrata u Federaciji BiH, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, 17.10.2018. područje ušća rijeke Miljacke je proglašeno zaštićenim.

Pored navedenog zaštićenog područja, Kanton Sarajevo je 2017. godine proglasio i zaštićeno pejzaž Bentbaša, gdje su ključni elementi zaštite: Zaštita florističke i faunističke, te geomorfološke i hidrološke raznolikosti i kulturno-historijske vrijednost. Površina ovog zaštićenog područja iznosi 160.9 ha.

2.6 Kvalitet voda rijeke Miljacke

Generalno, loše stanje pojedinih vodnih tijela je posljedica neadekvatnog upravljanja otpadnim vodama, bilo da su one porijeklom od stanovništva, industrije, poljoprivrede ili procjednih voda deponija.

Na kvalitet vodotoka Miljacka, koji je nastao od Paljanske i Mokranjske Miljacke, značajno utječu zagađivači koji se ulijevaju u te dvije rijeke. Kako je fokus u ovom trenutku na FBiH, KS i četiri gradske općine, ovom problemu se svakako mora posvetiti dužna pažnja s naglaskom da nadležne institucije po ovom pitanju pokrenu što hitnije međuentitetsku saradnju.

Ako se posmatraju rezultati prethodnih analiza svih pokazatelja koji karakterišu zagađenost vode, može se uočiti stalan porast koncentracije od profila Kozija Ćuprija, pa sve do profila ušće Miljacke u rijeku Bosnu.

Na osnovu provedenih analiza kao i rezultata monitoringa od 2010/2011. godine do danas jasan je negativan antropogeni uticaj na kvalitet voda rijeke Miljacke koji dalje degradira ekosisteme povezane sa rijekom Miljackom i umanjuje kvalitet življenja u prvom redu građana grada Sarajeva.

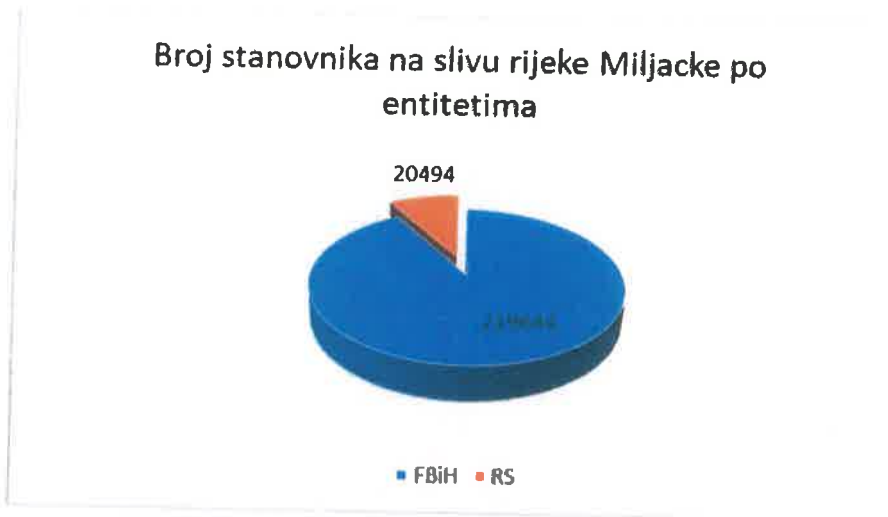
2.7 Zagađivači na slivu rijeke Miljacke

2.7.1 Stanovništvo

Prema preliminarnim rezultatima popisa stanovnika iz 2013. godine u Kantonu Sarajevo je živjelo 413.593 stanovnika, i to po općinama kako slijedi:

Tabela 3 - Broj stanovnika po općinama prema konačnim rezultatima popisa 2013.

Općina	Broj stanovnika 2013.
Centar	55181
Novi Grad	118553
Novo Sarajevo	64814
Stari Grad	36976
Ukupno Grad Sarajevo	275524
Hadžići	23891
Ilidža	66730
Ilijaš	19603
Trnovo	1502
Vogošća	26343
Ukupno Kanton Sarajevo	413593

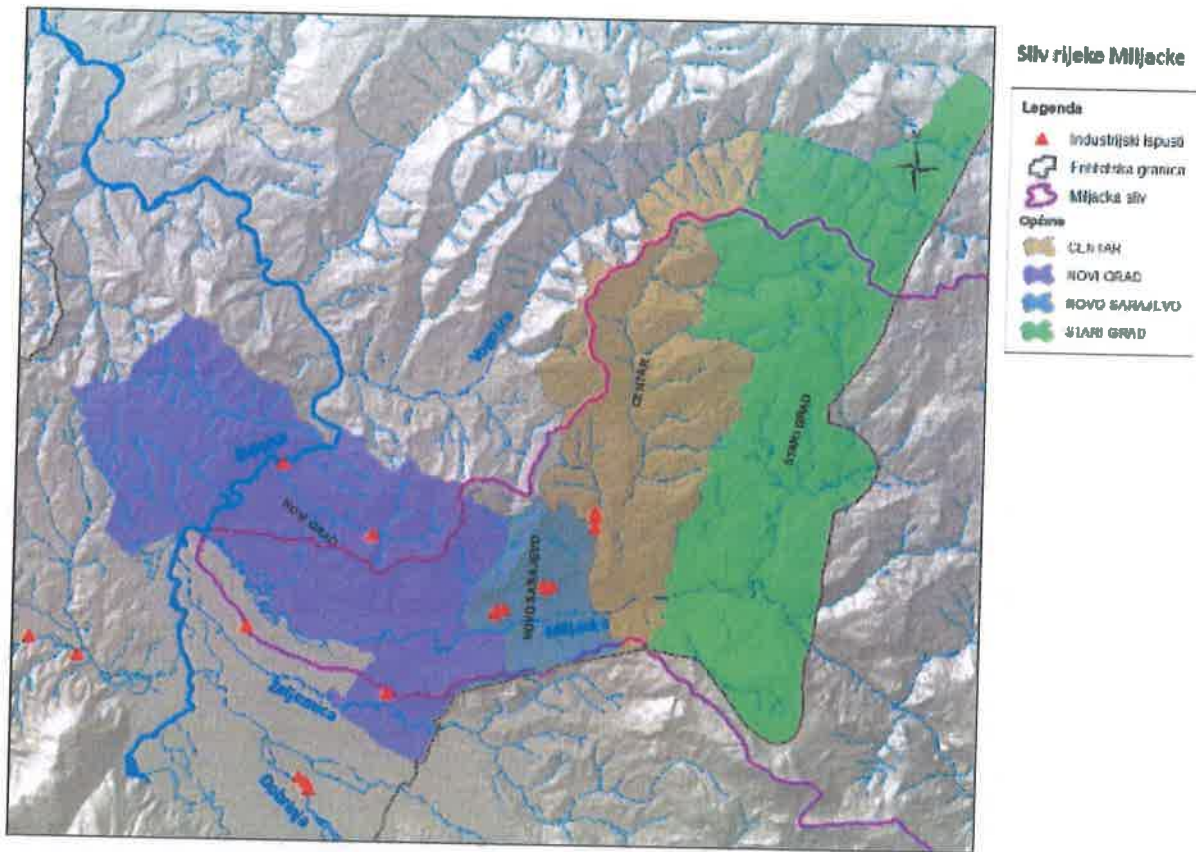
Slika 9 Broj stanovnika na slivu rijeke Miljacke po entitetima

Većina stanovnika u KS je priključena na kanalizacioni sistem te na postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Butilama koje je rekonstruirano i pušteno u funkciju 2016. godine. Procijenjeno je da je u gradskim općinama priključenost na kanalizacioni sistem 95 %.

Treba imati u vidu i potencijalno zagađenje od stanovništva koje nije priključeno na kanalizacioni sistem bez postrojenja na području općine Pale.

2.7.2 Industrija

Podaci o većim industrijskim pogonima i potencijalnim zagađivačima su preuzeti iz Agencije za vodno područje rijeke Save, Sarajevo za potrebe analiza za izradu Urbanističkih planova.

Slika 10 Ispusti značajnih industrijskih zagađivača

Zagađene neprečišćene vode od industrije mogu biti različite, u zavisnosti od tehnološkog procesa kao i drugih pratećih uslova. Važećom zakonskom regulativom regulirani su uslovi prikupljanja, prečišćavanja i ispuštanja za ove vode, sa definiranim graničnim vrijednostima.

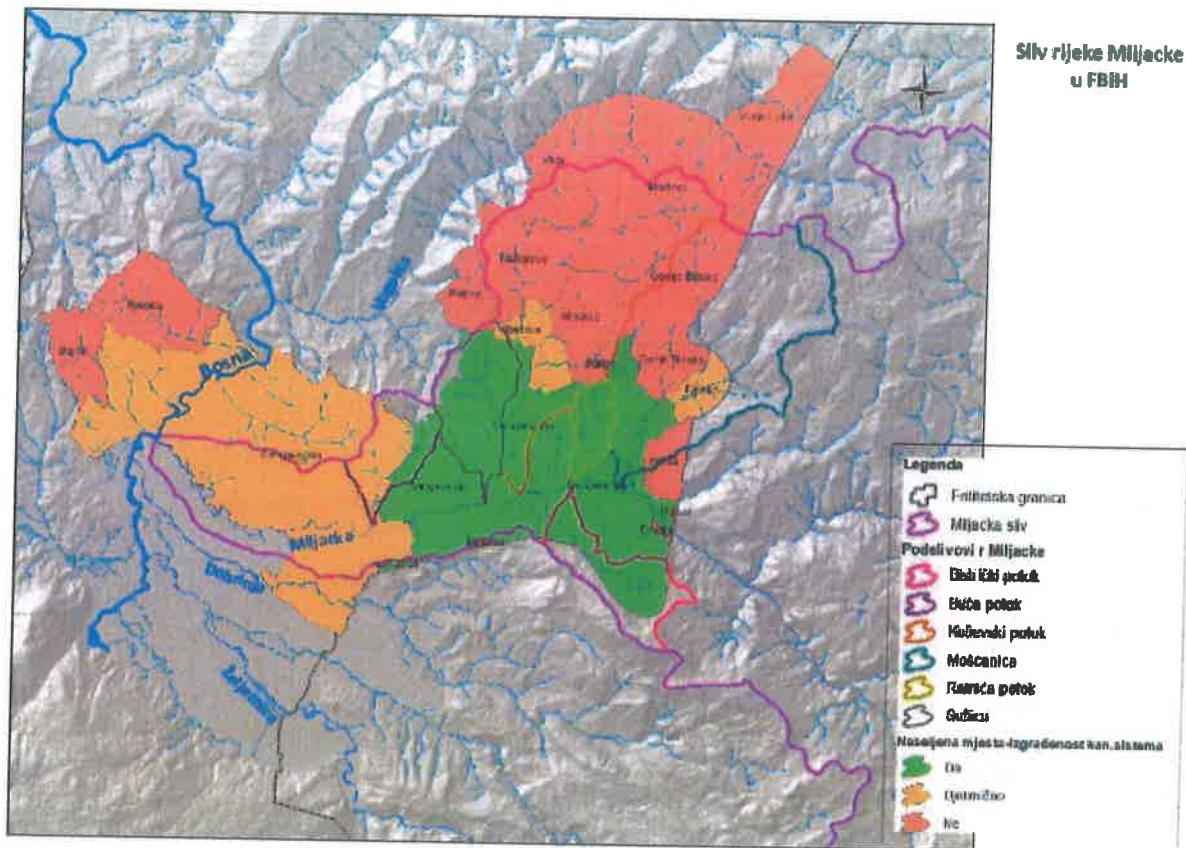
Agencija za vodno područje rijeke Save, Ministarstvo privrede KS i KJKP „Vodovod i Kanalizacija” d.o.o. Sarajevo, u skladu sa nadležnostima, raspoložu podacima o ovim zagađivačima.

2.8 Postojeći kanalizacioni sistem

Centralni kanalizacioni sistem pokriva područje općina Stari Grad, Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo, Ilidža i dio Vogošće, Hadžića i dio Trnova, odnosno lokalitet Bjelašnica. Pored navedenih općina centralni kanalizacioni sistem pokriva i dijelove naseljenih mjesta Lukavica i Istočna Ilidža koji administrativno pripadaju gradu Istočno Sarajevo. Najveći procenat pokrivenosti kanalizacionom mrežom imaju centralni dijelovi gore navedenih općina, dok se idući ka periferiji pokrivenost kanalizacionom mrežom smanjuje. To je posebno izraženo u dijelovima rubnih naselja koja gravitiraju centralnom sistemu, gdje nije razvijena sekundarna i tercijarna mreža, tačnije postoje i dijelovi mreže gdje je razvijena sekundarna i tercijarna mreža, ali nije spojena na glavne kolektore već se prikupljene otpadne vode ispuštaju direktno u rijeku Miljacku.

Tabela 4 Pregled pokrivenosti kanalizacionom mrežom po naseljenim mjestima u općinama Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad

Općina	Naseljeno mjesto	Šifra naselja	Broj stanovnika 2013.	Urbano/ruralno	Postoji kanalizaciona mreža
CENTAR	Mrkovići	142042	55	R	Ne
CENTAR	Nahorevo	142069	541	R	Ne
CENTAR	Poljine	142077	203	U	Ne
CENTAR	Radava	142085	1296	U	Djelimično
CENTAR	Sarajevo Dio	192015	53081	U	Da
CENTAR	Vica	142093	5	R	Ne
NOVI GRAD	Bojnik	143936	399	U	Ne
NOVI GRAD	Rječica	144029	332	U	Ne
NOVI GRAD	Sarajevo Dlo	192031	117822	U	Djelimično
NOVO SARAJEVO	Lukavica	144096	831	U	Da
NOVO SARAJEVO	Miljevići	144100	31	U	Ne
NOVO SARAJEVO	Sarajevo Dlo	192040	63952	U	Da
STARI GRAD	Barice	144959	53	R	Ne
STARI GRAD	Bulozi	144975	0	R	Ne
STARI GRAD	Donje Blosko	144983	248	R	Ne
STARI GRAD	Dovlći	145009	0	R	Ne
STARI GRAD	Faletići	145017	262	U	Djelimično
STARI GRAD	Gornje Blosko	145025	48	R	Ne
STARI GRAD	Hreša	145041	20	R	Ne
STARI GRAD	Močići	145068	5	R	Ne
STARI GRAD	Sarajevo Dio	192058	36339	U	Da
STARI GRAD	Vučja Luka	145092	1	R	Ne

Slika 11 Izgrađenost kanalizacionog sistema po naseljenim mjestima u 4 gradske općine

Prema idejnom projektu kanalizacije grada Sarajeva iz 1975. godine (Zavod za prostorno i urbanističko planiranje i programiranje Sarajevo) **predviđen je razvoj separatnog kanalizacionog sistema, te postepeno razdvajanje postojećeg mješovitog sistema.** Sve dok se postojeća mreža potpuno ne razdvoji bio je predviđen poseban režim funkcioniranja sistema. Posebno je specifičan način funkcioniranja takvog kombinovanog sistema u vrijeme pojave oborinskih voda.

Kako se dugi niz godina nije dalje razvijao kanalizacioni sistem i vršilo dalje razdvajanje sistema, postojeći sistem i dalje funkcionira u prelaznoj fazi s tim da su tada novoizgrađeni kolektori sada već dotrajali.

Slika 12 Zastupljenost tipa kanalizacionog sistema u centralnom sistemu na osnovu podataka sa planova podzemnih instalacija

Iako je, prema podacima iz katastra podzemnih instalacija skoro 50% mreže separatnog tipa detaljnijom analizom sekundarne i tercijarne mreže se vidi da nije izvršeno potpuno razdvajanje, te se i kolektori koji su definirani kao fekalni i/ili atmosferski u pojedinim slučajevima ne mogu smatrati kao takvi već se moraju posmatrati kao mješoviti.

Mješoviti tip kanalizacione mreže je najvećim dijelom zastupljen u općinama Stari Grad i Centar. U narednoj tabeli se daju dužine kolektora prema tipu kanalizacionog sistema u četiri gradske općine.

Tabela 5 Dužine kolektora po tipu kanalizacionog sistema u četiri gradske općine

Općina	Dužina fekalnih kolektora (km)	Dužina atmosferskih kolektora (km)	Dužina mješovitih kolektora (km)	Nepoznati tip (km)
Stari Grad	73.8513	36.9357	32.0720	
Centar	105.1226	90.9364	23.2099	
Novo Sarajevo	74.4015	69.5386	37.5630	426.3600
Novi Grad	177.6445	108.1928	12.2401	

2.8.1 Glavni fekalni kolektori

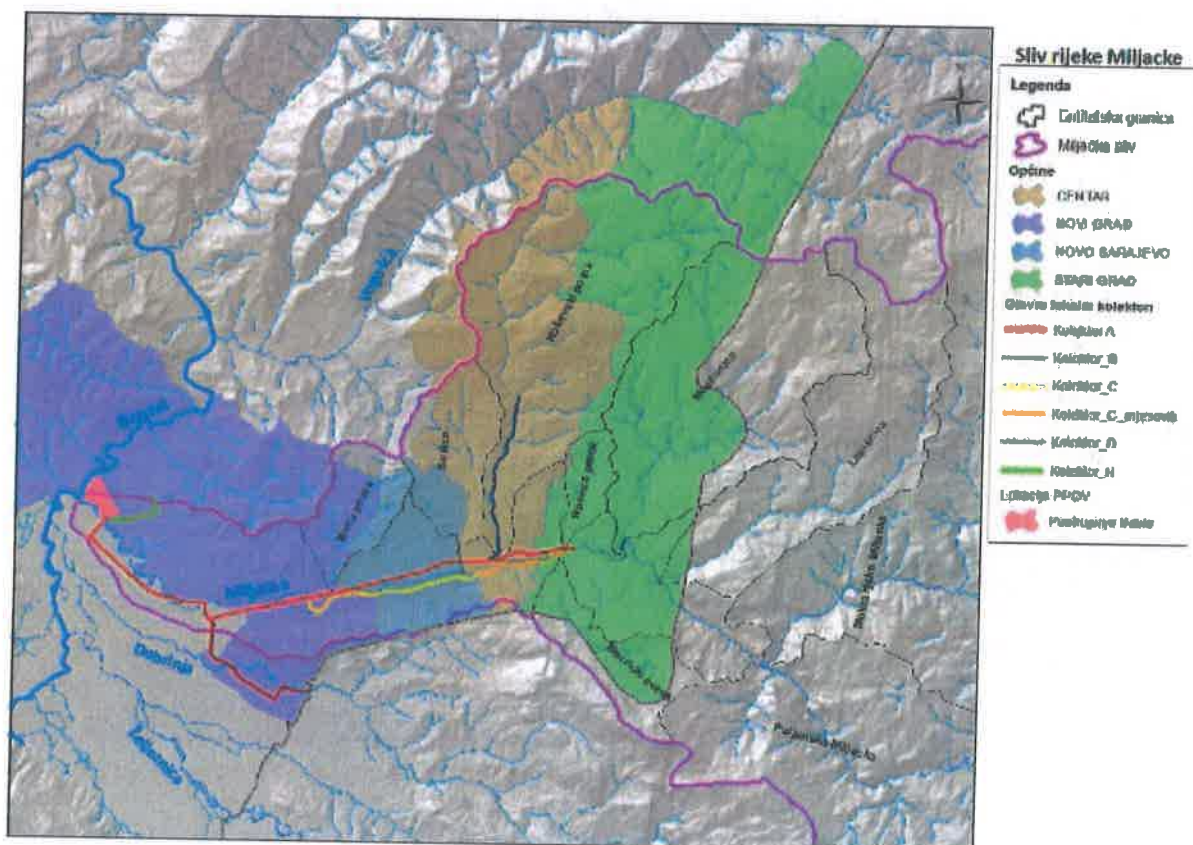
Okosnicu centralnog kanalizacionog sistema čini sedam glavnih kolektora koji prikupljene otpadne vode prihvataju i transportuju do uređaja/postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila. Ukupna dužina glavnih kolektora iznosi 48,85 km.

Tabela 6 Glavni fekalni kolektori

KOLEKTOR	OPIS
Kolektor A	Vijećnica-uređaj kolektor
Kolektor C	Lijevoobalni Grbavički

KOLEKTOR	OPIS
	kolektor
Kolektor D	Lukavički kolektor
Kolektor E	Butmirski kolektor
Kolektor F	Hrasnički kolektor
Kolektor G od RO1-RO138 od RO138-RO227	Blažujski - Hadžički kolektor
Kolektor H	Rajlovački kolektor

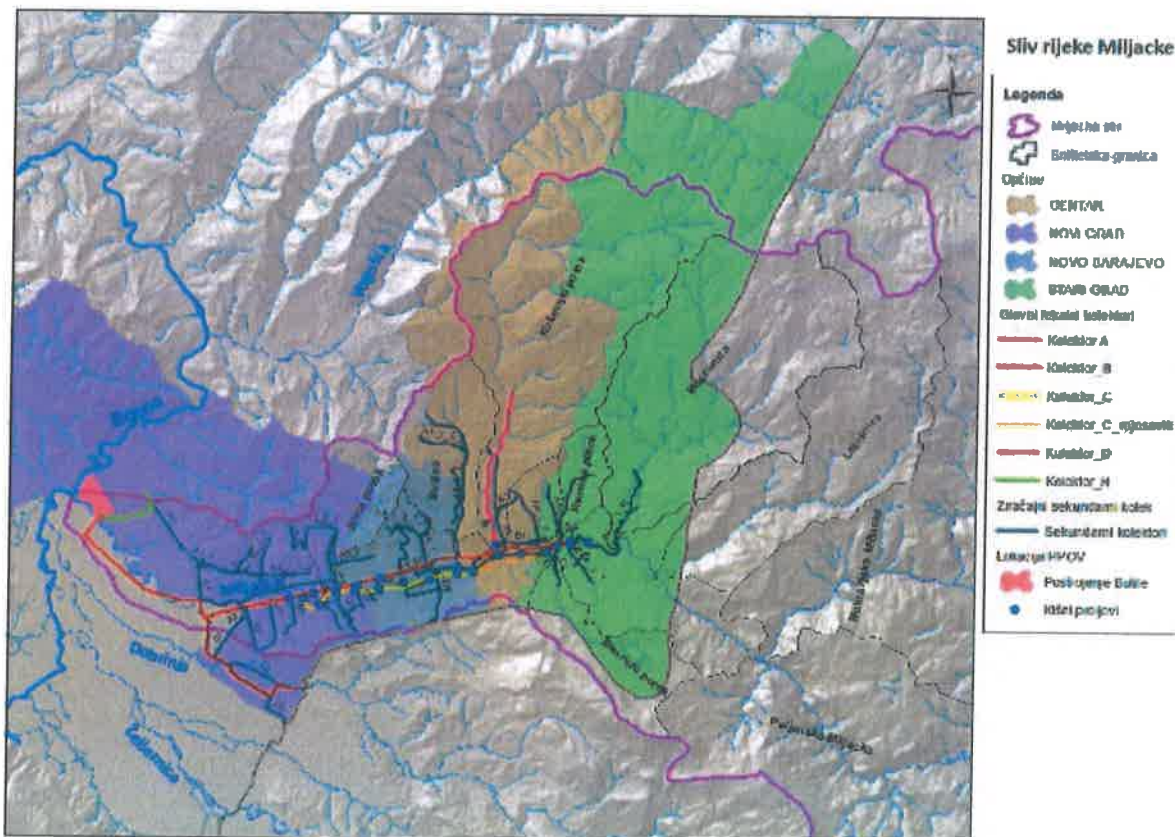
Za gradske Sarajevske općine su relevantni kolektori A, B, C, C-mješoviti, D i H.

Slika 13 Glavni fekalni kolektori centralnog kanalizacionog sistema u gradskim općinama

2.8.2 Glavni sekundarni fekalni kolektori

U analizama rađenim za potrebe izrade Urbanističkih planova 2019. godine pored glavnih fekalnih kolektora prepoznata je i važnost glavnih sekundarnih kolektora koji su također bili predmet analiza.

Slika 14 Značajni sekundarni kanalizacioni kolektori u gradskim općinama

2.8.3 Kišni preljevi

Kišni preljevi na kolektorima koji prate obalu rijeke Miljacke su uspostavljeni uglavnom na mjestima transversalnih saobraćajnica (rasteretni kanali na tim mjestima djelimično se koriste kao kanali za kišne vode). Trenutno u sistemu postoje 23 kišna preljeva.

2.8.4 Postrojenje za tretman otpadnih voda Butile

Sva otpadna voda koja se prikupi glavnim kolektorima se transportuje na postrojenje za tretman otpadnih voda „Butila“ koje je rekonstruirano i pušteno u probni rad 2016. godine. Kapacitet postrojenja je 600.000 ES, sa mogućnošću proširenja na 650.000 ES.

Slika 15 Lokacija PPOV Butila (Google maps)

Procijenjeni broj stanovnika priključenih na uređaj za prečišćavanje otpadnih voda Butile iznosi oko 190.000, prema analizama rađenim za izradu urbanističkih planova iz 2019. godine.

3 Ključni problemi zaštite voda rijeke Miljacke

1. Usvojeni strateški dokumenti se slabo provode i neobavezujući su za sve nivoe vlasti.
2. Ne vrši se blagovremena analiza provedbe predviđenih mjera kako bi se implementacija mogla korigovati.
3. Mjere poboljšanja predviđene strateškim projektima i dokumentima se vrlo slabo implementiraju. Prioritet u razmatranju i planiranju projekata kanalizacije u općinama najčešće se daje prijedlozima građana iz mjesnih zajednica, po ulicama, tj. bez integralnog pristupa i cjelovitog razmatranja i sagledavanja svih sanitarnih problema u naseljima u općinama u slivu Miljacke.
4. Izostaje saradnja različitih nivoa vlasti na određivanju prioritetnih projekata.
5. Izostaje blagovremena međuentitetska saradnja prilikom izgradnje objekata na rijeci Miljacki, naročito malih HE.
6. Izostaje saradnja različitih sektora, posebno sektora prostornog planiranja, gdje razvoj stanogradnje, turističkih kapaciteta i sl. ne prati razvoj infrastrukture, naročito kanalizacione mreže.
7. Prilikom razvoja prostora ne vodi se računa da se ostave koridori i prostor za izgradnju kanalizacione mreže i postrojenja za tretman otpadnih voda.
8. Razmjena podataka (naročito u digitalnom obliku) između različitih nivoa vlasti i/ili institucija je vrlo slaba.
9. Najveći teret zagađenja organskim materijama u vodotocima u KS (rijeka Miljacka) potiče od komunalnih otpadnih voda od stanovništva koje nije pokriveno javnim sistemima odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, ili je pokriveno neispravnom i „bespravno izvedenom“ kanalizacionom mrežom, koja je jako izražena u KS.
10. Postojeća kanalizaciona mreža u KS je najvećim dijelom dotrajala i stara, loš je kvalitet ugrađenih cijevi i spojnog materijala, te je neredovno održavanje iste.
11. Samo u centralnim područjima grada Sarajeva je djelimično riješena odvodnja otpadnih voda separatnom kanalizacijom. U padinskim dijelovima oborinske vode su uključene u fekalnu kanalizaciju koja nizvodno pravi probleme u opterećenju i funkcioniranju glavnih kolektora
12. Integralno, plansko i sistemsko rješavanje prikupljanja i odvodnje otpadnih voda od stanovništva i industrije, odnosno tačkastih izvora zagađenja u KS ne postoji
13. Nedovoljan i neharmonizovan inspekcijски nadzor svih nadležnih inspekcija na različitim nivoima (općine, kanton, FBiH) u cilju zaštite voda u KS.
14. Inspekcijски nadzori su neefikasni i ne daju efekte koji su neophodni u cilju zaštite vodnih resursa.

15. Ne postoji jedinstven katastar septičkih jama sa svim potrebnim podacima o njihovom stanju u općinama, kao ni u nadležnom ministarstvu i JKP-ima u KS
16. Ne postoji kontinuirani monitoring (kvantiteta/kvaliteta) svih površinskih i podzemnih voda, u skladu za zahtjevima Okvirne direktive o vodama, u KS u cilju zaštite voda
17. Ne provode se populaciona istraživanja o uticaju pojedinih riziko faktora okoliša na zdravlje ljudi, a koja su neophodna za donošenje cjelovitih zaključaka o uticajima i planiranju i provođenju mjera zaštite voda
18. Stepem primjene dobrih poljoprivrednih praksi u prikupljanju i odvodnji otpadnih voda, sa ciljem smanjenja emisija u otpadne vode od poljoprivrede i stočarstva u KS je nepoznat
19. Nije riješeno pitanje odlaganja mulja sa postrojenja za tretman otpadnih voda Butile.
20. Intenzivan i nekontroliran antropogeni utjecaj u posljednjem desetljeću doveo je do degradacije kvaliteta voda vodotoka na području KS-a i onečišćenja njihovih slivnih područja s različitih aspekata: unošenja neprečišćenih otpadnih voda, nekontroliranog odlaganja svih vrsta otpada, nekontrolirane eksploatacije građevinskog materijala iz riječnih korita (šljunka i pijeska), nekontrolirane sječe i sl. U slivovima glavnih vodotoka na području KS-a registrirane su industrije (koncentrirani zagađivači) od kojih za mnoge nisu dostupni podaci o teretu zagađenja otpadnih voda, odnosno EBS-u, i većina njih nema biološki tretman otpadnih voda. Također, evidentirana su divlja odlagališta otpada koja u slučajevima kad su locirana u neposrednoj blizini vodotoka kroz procjedne vode mogu u velikoj mjeri utjecati na kvalitet vode.
21. Veliki je problem u svim općinama u KS-u pojava izgradnje bespravne kanalizacione mreže, koja ugrožava sistem odvodnje otpadnih voda, kao i sanitarnu sigurnost vodosnabdijevanja. Ova kanalizaciona mreža izgrađena je s tehničkim nedostacima, od neadekvatnih materijala i na njoj su česti kvarovi. Većina septičkih jama koje postoje u KS-u nije izvedena kao vodonepropusna i po novim zahtjevima i standardima. Jedan od vodećih uzroka nastanka poplava jeste činjenica da se građevinski objekti stambenog, pomoćnog i privrednog karaktera grade u inundacionim dijelovima vodotoka.

4 Strateški ciljevi postojeće strateško-planske dokumentacije

Za potrebe izrade ovog dokumenta i kreiranja novog akcionog plana sa aktivnostima za poboljšanje kvaliteta voda rijeke Miljacke, razmatrana je sljedeća strateško-planska dokumentacija:

Tabela 7 Razmatrana strateško-planska dokumentacija

Nivo	Naziv
FBiH	Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2027.
	Federalna strategija zaštite okoliša i upravljanja vodama 2022.-2032.
	Plan upravljanja vodama na vodnom području rijeke Save u FBiH 2022.-2027.
Kanton	Studija kojom će se definirati aktivnosti, programi i sredstva za poboljšanje kvaliteta voda rijeke Miljacke, Željeznice, Zujevine, Dobrinje i dijela rijeke Bosne (do lokaliteta Reljevo)", januar 2012. godine
Kanton	Strategija razvoja Kantona Sarajevo 2021.-2027.
	Kantonalni plan zaštite okoliša (KEAP) Kantona Sarajevo 2017., 2021.-2025.
	Zeleni akcioni plan Kantona Sarajevo, 2021.
Općine	Strategija razvoja Općina Centar Sarajevo 2021.-2027.
	Strategija razvoja Općina Novo Sarajevo 2021.-2027.
	Strategija razvoja Općina Novi Grad Sarajevo 2021.-2027.

Pored navedenog, iznimno je bitno imati u vidu važeću prostorno-plansku dokumentaciju za područje 4 gradske općine i Grada Sarajeva, urađenu od strane Zavoda za planiranje KS. (Regulacioni planovi, Urbanistički planovi i projekti i dr.).

U FBiH, prema ustavima kantona, zakonodavno-pravna nadležnost u oblastima voda i zaštite okoliša podijeljena je između FBiH i kantona, dok je zakonodavno-pravna nadležnost u oblasti komunalnih djelatnosti u isključivoj nadležnosti kantona. Međutim značajan je uticaj koje JLS imaju na okoliš kroz proces izrade i usvajanja provedbenih prostornih planova (npr. regulacionih planova). Prostorne planove (na svim nivoima), ali i druge planove koji utiču na zaštitu voda, njihovo uređenje i korištenje, potrebno je povezati s planovima upravljanja vodama u skladu s odredbama člana 42. Zakona o vodama.

U nastavku se daje pregled strateških i operativnih ciljeva u navedenim dokumentima, a koji se odnose na zaštitu voda, na nivou FBiH i KS.

Tabela 8 Pregled strateškihna ciljeva u ključnoj strateško-planskoj dokumentaciji na nivou FBiH i KS

Strateško-planski dokument	Strateški cilj	Operativni ciljevi
Strategija razvoja FBiH	Resursno efikasan i održiv razvoj	Unaprjeđivati zaštitu i korištenje prirodnih resursa
Federalna strategija zaštite okoliša	Zaštita kvaliteta vode i osiguravanje raspoloživosti vodnih resursa i njihove	<p>Spriječiti pogoršanje i unaprijediti status vodnih tijela</p> <p>Osigurati uvjete za postizanje održivog korištenja vodnih resursa</p> <p>Osiguranje dovoljnih količina vode za piće i njene dostupnosti za potrebe javnog vodosnabdijevanja</p> <p>Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanja klimatskim promjenama</p> <p>Dostići funkcionalan pravni i institucionalni okvir u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU u oblasti voda</p> <p>Osiguravanje finansijske održivosti sektora voda</p>
Plan upravljanja vodama na vodnom području rijeke Save u FBiH 2021-2027.	<p>Spriječavanje degradacije postojećeg statusa površinskih i podzemnih vodnih tijela</p> <p>Postizanje najmanje dobrog ekološkog statusa/potencijala i dobrog hemijskog statusa i dobrog ekološkog potencijala za sva površinska vodna tijela</p> <p>Postizanje najmanje dobrog kvantitativnog i hemijskog statusa za sva podzemna vodna tijela</p> <p>Uvažavanje posebnih zahtjeva za zaštićena područja</p> <p>Osiguranje održivog upravljanja vodama</p>	
Studija kojom će se definirati aktivnosti, programi i sredstva za poboljšanje kvaliteta voda rijeke Miljacke, Željeznice, Zujevine,	Poboljšanje i očuvanje kvaliteta vode u vodotocima na nivo I klase kvaliteta, zaštita resursa i ekosistema 5 slivnih područja	

Strateško-planski dokument	Strateški cilj	Operativni ciljevi
Dobrinje i dijela rijeke Bosne (do lokaliteta Reljevo)", januar 2012. godine		
Strategija razvoja Kantona Sarajevo 2021.-2027.	Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	Održivo koristiti prirodna dobra štiteći biološku i geološku raznolikost Unaprijediti razvoj saobraćaja i javne komunalne infrastrukture
Kantonalni plan zaštite okoliša (KEAP) Kantona Sarajevo 2017.-2022.	Povećanje obuhvata i poboljšanje javnog sistema vodosnabdijevanja	Unaprijediti razvoj infrastrukture i dostupnost dovoljnih količina pitke vode u javnim sistemima vodosnabdijevanja Smanjenje gubitaka i unaprjeđenje stanja infrastrukture u javnim sistemima vodosnabdijevanja Racionalno i plansko korištenje, unaprjeđenje stanja i očuvanje vodnih resursa koji se koriste ili se planiraju koristiti za potrebe javnog vodosnabdijevanja Unaprijediti razvoj infrastrukture i smanjiti tereta zagađenja od komunalnih otpadnih voda Unaprjeđenje stanja infrastrukture u javnim sistemima za prikupljanje, odvodnju i prečišćavanja otpadnih voda Zaštita površinskih i podzemnih voda i unaprjeđenje javnog zdravlja
Zeleni akcioni plan Kantona Sarajevo, 2021.	Poboljšati efikasnost korištenja vode uz održive vodne usluge za sve korisnike Poboljšati i održavati stanje površinskih i podzemnih voda u KS u skladu sa planovima upravljanja vodama na nivou FBiH	Smanjenje zagađenja voda koje potiče od industrijskih i poljoprivrednih aktivnosti

5 Akcioni plan za sliv rijeke Miljacke

Na osnovu analize strateško-planske dokumentacije (poglavlje 4), te ciljeva i aktivnosti za zaštitu voda i poboljšanje kvaliteta rijeke Miljacke u ovim dokumentima, izvršeno je ažuriranje ciljeva i aktivnosti/mjera, te predložen novi akcioni plan za projekat „Čista rijeka Miljacka”.

Radna grupa je ažurirala liste projekata po ciljevima i kreirala novu listu na osnovu: tekućih projekata za koje je već obezbijeđeno finansiranje u budžetima za 2023. godinu i prioriternih projekata iz „Studije kojom će se definirati aktivnosti, programi i sredstva za poboljšanje kvaliteta voda rijeka Miljacke, Željeznice, Zujevine, Kasindolskog potoka i dijela rijeke Bosne (do lokaliteta Reljevo) – III faza”, januar 2012. godine. U Akcionom planu za 2023. godinu prikazani su svi projekti/aktivnosti u slivu rijeke Miljacke za koje su obezbijeđena sredstva od strane finansijera (4 gradske općine, Grad Sarajevo, nadležna kantonalna ministarstva i komunalna preduzeća, AVP Sava – Sarajevo i FzZOFBiH).

AKCIONI PLAN ZA 2023. GODINU³
- SLIV RIJEKE MILJACKE U KANTONU SARAJEVO -

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv silva/podsilva	Usklađenost sa strateško-planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
STRATEŠKI CILJ 1. SMANJENJE TERETA ZAGAĐENJA OTPADNIH VODA I POBOLJŠANJE KVALITETA VODA U SLIVU RIJEKE MILJACKE								
Operativni cilj 1.1. Poboljšanje i efikasnije provođenje zakonske regulative i strateško-planskih dokumenata								
1.1.1.	Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana Općine Novo Sarajevo (LEAP) za period 2022-2027. godina	Općina Novo Sarajevo	2023. god.	40.000,00	22.000,00- Fond za zaštitu okoliša FBiH i 18.000,00- Općina Novo Sarajevo	Miljacka	Strategija zaštite okoliša FBiH 2022-2032. god.	
1.1.2.	Kroz mjere iz strateškog cilja (SC3.) iz strategije razvoja Općine – Unaprijeđen urbani razvoj, komunalna infrastruktura i zaštita okoliša, provođenje prioriteta (3.4.) – „Unaprijediti komunalne usluge i komunalnu infrastrukturu“	Općina Novo Sarajevo	2023. god.	-	Budžet Općine cca 40% i 60% ostali izvori	Miljacka	Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	

³ Radna grupa je ažurirala projekte i kreirala novu listu za 2023. god. na osnovu: tekućih projekata za koje je obezbjeđeno finansiranje u budžetima jedinica lokalne samouprave, nadležnih kantonalnih ministarstava, FZZOFBIH i AVP Sava Sarajevo za 2023. godinu i prioriteta projekata iz „Studije kojom će se definisati aktivnosti, programi i sredstva za poboljšanje kvaliteta voda rijeke Miljacke, Željeznice, Zujevine, Kasindolskog potoka i dijela rijeke Bosne-III faza, Sliv Miljacke“, januar 2012. godine za koje je obezbjeđeno finansiranje u budžetu KS u 2023. godini

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosioc projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsliva	Usklađenost sa strateško-planskom i/ili prostorno-planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
1.1.3.	Donošenje Zakona o komunalnoj policiji KS ⁴	Vlada KS, Skupština KS	2023. god.	-	-	-	KEAP KS	
Operativni cilj 1.2. Izgradnja separatnog sistema odvodnje fekalnih i oborinskih voda (sa razdvajanjem fekalnih i oborinskih voda kod postojećih korisnika) i obezbjeđenje potpunog tretmana otpadnih voda								
1.2.1.	Rekonstrukcije separatne kanalizacione mreže u ulici Mačkareva – II faza	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	350.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo, Budžet KS – sredstva vodnih naknada	Miljacka/Ramića potok	Regulacioni Plan „Vratnik“	
1.2.2.	Izgradnja separatne kanalizacione mreže i izmještanje vodovodne instalacije u dijelu ulice Paje od broja 34 do 88 i 32 do 62 i dio ulice Begovac.	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	600.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo, Budžet KS – sredstva vodnih naknada	Miljacka/Bistrički potok	Regulacioni Plan „Mahmutovac“	
1.2.3.	Izgradnje separatne kanalizacione mreže i ulične vodovodne mreže u dijelu ulice Alije Nametka od broja 18 do broja 52,66 i 68	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	280.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo	Miljacka/Ramića potok	Regulacioni Plan „Sedrenik“	
1.2.4.	Izrada separatne	Općina Centar,	2023. god.	125.000,00	Budžet	Miljacka	Strategija razvoja	

⁴ 18.04.2023. godine održan je prvi nastavak treće radne sjednice Skupštine KS, na kojoj je Prijedlog Zakona o komunalnoj policiji KS povučen

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsiva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	kanalizacione mreže u ulici Musala	KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)			Općine Centar – grant sredstva		Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.2.5.	Izrada separatne kanalizacione mreže u ulici Panjina kula	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>projekat se izvodi</i>)	2023. god.	290.000,00	Budžet Općine Centar – grant sredstva	Miljacka/Koševski potok	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.2.6.	Izrada separatne kanalizacione mreže u ulici Borak - faza II	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)	2023. god.	60.000,00	Budžet Općine Centar – grant sredstva	Miljacka	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.2.7.	Izrada separatne kanalizacione mreže u ulici Mice Todorović	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)	2023. god.	445.000,00	Budžet Općine Centar – grant sredstva	Miljacka/Koševski potok	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.2.8.	Izrada separatne kanalizacione mreže u ulici Radićeva	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>nema projekat</i>)	2023. god.	100.000,00	Budžet Općine Centar – grant sredstva	Miljacka	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.2.9.	Rekonstrukcija separatne kanalizacione mreže u ulici Kranjčevićeva	Općina Centar, Zavod za izgradnju KS (<i>projekat se izvodi</i>)	2023. god.	110.000,00	Budžet Općine Centar, Budžet	Miljacka/Sušica	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv slija/podsliva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	II faza							
1.2.10.	Izrada separatne kanalizacione mreže na lokalitetu Bare Šip – I transverzala	Općina Centar, Zavod za izgradnju KS (<i>uradio projekat</i>)	2023. god.	1.400.000,00	Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS Budžet Općine Centar, Budžet Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS	Miljacka/Sušica	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	Neusklađenost katastra podzemnih instalacija i stanja na terenu - dodatno projektno rješenje
1.2.11.	Izrada separatne kanalizacione mreže u ulici Behar (Fekalna 170 m DN 300; Atmosf. 130 m DN300)	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)	2023.-god.	120.000,00	Budžet Općine Centar	Miljacka	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.2.12.	Izrada separatne kanalizacione mreže u ulici Mehmeda	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija	2023. god.	250.000,00	Budžet Općine Centar	Miljacka	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027.	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsliva	Usklađenost sa strateško-planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	Handžića (Fekalna 250 m DN 300, Atmosf. 250 m DN300)	Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)					godina	
1.2.13.	Izrada fekalne cijevi u ulici Tabošnica (Fekalna 140 m DN 300)	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)	2023. god.	128.000,00	Budžet Općine Centar	Miljacka	Regulacioni Plan „Skenderija“	
1.2.14.	Izrada separatne kanalizacione mreže u Ulici Patriotske lige (Fekalna 140 m DN 300, Atmosf. 155 m DN 400)	Općina Centar, KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)	2023. god.	192.055,00	Budžet Općine Centar	Miljacka/Koševski potok	Regulacioni Plan „Koševo“	
1.2.15.	Izrada separatne kanalizacione mreže na lokalitetu Šip- IT park (Fekalna 715 m DN 300, Atmosf. 861m od DN 300- do DN 1000)	Zavod za izgradnju KS Općina Centar- KJKP Vodovod i kanalizacija Sarajevo (<i>uradio projekat</i>)	2023. god.	1.500.000,00	Budžet Općine Centar	Miljacka/Sušica	Regulacioni Plan „Poslovna zona Šip“	
1.2.16.	Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacione i vodovodne mreže u	Općina Novo Sarajevo	2022.-2023. god.	25.700,00	15.000,00- Fond za zaštitu okoliša FBiH i 10.700,00- Općina Novo	Miljacka	Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv slika/podslika	Usklađenost sa strateško-planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	dijelu ulice Humska				Sarajevo			
1.2.17.	Izgradnja separatne kanalizacijske mreže u ulici Petra Šinana Šaina	Općina Novo Sarajevo	2023. god.	754.000,00	Budžet Općine Novo Sarajevo, Budžet Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS	Miljacka	Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	
1.2.18.	Izgradnja kanalizacije – fekalnog kanala u dijelu ulice Zagrebačka	Općina Novo Sarajevo	2023. god.	140.000,00	Budžet Općine Novo Sarajevo	Miljacka	Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	
1.2.19.	Izgradnja separatne kanalizacijske mreže u ulici Gornji Velešići	Općina Novo Sarajevo	2023. god.	500.000,00	Budžet Općine Novo Sarajevo, Budžet Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS	Miljacka	Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsliva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
1.2.20.	Separatna kanalizacija ulici Atife Karalić	Općina Novi Grad Sarajevo	2023./24. god.	400.000,00	Budžet Općine Novi Grad Sarajevo	Miljacka	DA	Nedostatak finansijskih sredstava
1.2.21.	Separatna kanalizacija ulici Amira Muharemovića	Općina Novi Grad Sarajevo	2023./24. god.	300.000,00	Budžet Općine Novi Grad Sarajevo	Miljacka	DA	Nedostatak finansijskih sredstava
1.2.22.	Projekat izgradnje kanalizacionog sistema za potrebe gornje stanice Trebević – završetak izgradnje	Grad Sarajevo	2023. god.	20.000,00	Budžet Grada Sarajeva	Miljacka/Bistrički potok	Strategija razvoja KS 2021.-2027 (3.4.3) Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.-2027. (2.2.2.) Realizacija projekta „Čista rijeka Miljacka“))	
Operativni cilj 1.3. Efikasnije upravljanje svim vrstama otpada								
1.3.1.	Postavljanje kontejnera za e-otpad	ZEOS (na području Općine Stari Grad Sarajevo)	2023. god.	-	ZEOS		KEAP KS	Općina Stari Grad Sarajevo je jedna od općina u kojima se implementira projekat
1.3.2.	Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo (postavljanje 275 zelenih otoka, opremanje jednog	Češko udruženje „People in Need“	2023. god.	1.494.743,26 ⁵	Vlada Češke Republike	Miljacka	KEAP KS/ZAP KS	Općine Stari Grad Sarajevo, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo su obuhvaćene

⁵ Finansijska sredstva planirana za aktivnosti u svim općinama u KS

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv slija/podsiiva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	reciklažnog dvorišta u Općini Centar, podjela 4.800 kanti za reciklažu, edukacija i podizanje javne svijesti, jačanje kapaciteta zaposlenih u komunalnom preduzeću)							projektom
1.3.3.	Izrada zelenih otoka, postavljanje reciklažnih zvona, čišćenje divljih deponija	Općina Centar, KIKP RAD Sarajevo	2023. god.	79.000,00	Budžet Općine Centar – grant sredstva		Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.3.4.	Nabavka reciklomata	Općina Centar, KIKP RAD Sarajevo	2023. god.	21.000,00	Budžet Općine Centar – grant sredstva		Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.3.5.	Općina sa nula otpada – Općina Centar (izrada Studije za reciklažna dvorišta u općini Centar, konferencija zatvaranja projekta)	Udruženje Cener 21 Sarajevo	2023. god.	31.514,02	IPA II sredstva, Budžet Općine Centar- sufinansiranje	Miljacka	Strategija razvoja Općine Centar za period 2021.-2027. godina	Projekat je završen
1.3.6.	Projekat „Get It Sorted“- upravljanje otpadom zasnovano na podacima i sistem donošenja odluka za	T-MAPY – firma iz Republike Češke	2023. god.	128.520,31	UNDP			Općine Stari Grad Sarajevo, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo su obuhvaćene

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsiva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	Sarajevo - GIS SARAJEVO							projektom
1.3.7.	Nabavka opreme za komunalna preduzeća	KJKP RAD Sarajevo	2023.god.	674.900,00	Budžet KS			Općine Stari Grad Sarajevo, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo su obuhvaćene projektom
1.3.8.	Sporazum o sufinansiranju kupovine vozila – kipera za prikupljanje otpada na području općine Novo Sarajevo	KJKP RAD Sarajevo	2023. god.	150.000,00	Budžet Općine Novo Sarajevo, KJKP RAD Sarajevo		Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	
1.3.9.	Sporazum o međusobnim pravima i obavezama pri realizaciji kupovine kanti za dvolinijsko prikupljanje otpada na području općine Novo Sarajevo	KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo	2023. god	130.000,00	Budžet Općine Novo Sarajevo		Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	
1.3.10.	Sporazum o međusobnim pravima i obavezama za realizaciju poslova održavanja komunalne higijene	KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo	2023. god	120.000,00	Budžet Općine Novo Sarajevo		Integrirana strategija razvoja Općine Novo Sarajevo za period 2021.-2027. godina	Na uklanjanju divljih deponija ovo je jedini sporazum sa općinama koji trenutno imamo. Uklanjanju se manje

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsliva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	javnih površina na području općine Novo Sarajevo (čišćenje „Spomen obilježja“, fontana, česmi, sanacija niša i uklanjanje divljih deponija)							deponije, dok se za veće trenutno nema adekvatnog rješenja.
1.3.11.	Izrada plana upravljanja otpadom za 5 zaštićenih područja kojim upravlja Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja Kantona Sarajevo	Udruženje REC BiH Sarajevo	2021.-2023. god.	60.000,00	50.000,00- Fond za zaštitu okoliša FBiH i 10.000,00- REC BiH	Miljacka-ZP Bentbaša, Trebević i Skakavac (dio u slivu Sušice)	KEAP KS, Planovi upravljanja zaštićenim područjima u KS	
1.3.12.	Rekognosciranje i mapiranje divljih deponija koje se nalaze u šumama i šumskim zemljištima na području Kantona Sarajevo	JP BH Šume Sarajevo	2022.-2023. god.	75.000,00	60.000,00- Fond za zaštitu okoliša FBiH i 15.000,00 - JP BH Šume Sarajevo	Miljacka	KEAP KS	
1.3.13.	Priprema procjene stanja upravljanja muljem u općinama u Bosni i Hercegovini i preporuke za poboljšanje	Konzorciji DEKONTA BH d.o.o iz BiH i DEKONTA a.s. iz Češke Republike	2023. god.	164.663,00 (90.000 USD)	Svjetska Banka, Vlada Japana	Cijela BiH, ali su pilot postrojenja Sarajevo, Mostar, Čitluk i Bijeljina	Federalna strategija zaštite okoliša 2022.-2032.	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv silva/podsilva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
Operativni cilj 1.4. Smanjenje rizika od poplava								
1.4.1.	Uređenje/čišćenje otvorenog korita Bistričkog potoka - sa formiranjem akumulacije za zadržavanje nanosa uzvodno od 0+527,00.	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	200.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo, Budžet KS – sredstva vodnih naknada	Miljacka/Bistrički potok	KEAP KS	
1.4.2.	Uređenje i čišćenje korita rijeke Mošćanice u potezu od ušća u rijeku Miljacku do Bijelog mosta (most na Obhodži)	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	100.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo, Budžet KS – sredstva vodnih naknada	Miljacka/Mošćanica	KEAP KS	
1.4.3.	Čišćenje korita Čolinog potoka u dijelu otvorenog vodotoka	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	30.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo, Budžet KS – sredstva vodnih naknada	Miljacka/Čolin potok	KEAP KS	
1.4.4.	Čišćenje korita Ramića potoka u dijelu otvorenog vodotoka	Općina Stari Grad Sarajevo	2023. god.	30.000,00	Budžet Općine Stari Grad Sarajevo, Budžet KS – sredstva vodnih naknada	Miljacka/Ramića potok	KEAP KS	
1.4.5.	Ucjeljenje potoka	Općina Centar,	2023. god.	1.000.000,00	Budžet	Miljacka/Sušica	Strategija razvoja	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv slika/podsliva	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	Sušica – II faza lokalitetu Bare Šip – I transverzala	Zavod za izgradnju KS (<i>ima projektna dokumentacija</i>)			Općine Centar, Budžet Ministarstva privrede KS		Općine Centar za period 2021.-2027. godina	
1.4.6.	Održavanje vodotoka rijeke Miljacke - čišćenje od riječnog nanosa	Grad Sarajevo	2023. god.	235.000,00	Budžet Grada Sarajeva i Budžet Kantona Sarajevo	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. (3.2.3) Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.-2027. (2.2.2) Realizacija projekta „Čista rijeka Miljacka“)	
1.4.7.	Obnova i rekonstrukcija Koševskog potoka	Grad Sarajevo	2023. god.	30.000,00	Budžet Grada Sarajeva i Budžet Kantona Sarajevo	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. (3.2.3) Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.-2027. (2.2.2) Realizacija projekta „Čista rijeka Miljacka“)	
1.4.8.	Izrada Glavnog projekta sanacije kaskada u koritu rijeke Miljacke	Grad Sarajevo	2023. god.	20.000,00	Budžet Grada Sarajeva	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. (3.2.3) Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.-2027. (2.2.2) Realizacija projekta „Čista rijeka Miljacka“)	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsliva	Usklađenost sa strateško-planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
1.4.9.	Obnova i rekonstrukcija Bistričkog potoka	Grad Sarajevo	2023. god.	290.000,00	Budžet Grada Sarajeva i Budžet Kantona Sarajevo	Miljacka/Bistrički potok	Strategija razvoja KS 2021.-2027. (3.2.3) Strategija razvoja Grada Sarajeva 2021.-2027. (2.2.2. Realizacija projekta „Čista rijeka Miljacka“)	
1.4.10.	Automatski hidrološki monitoring površinskih voda rijeke Miljacke – HS Vodoprivreda, HS Butile (održavanje kontinuiranog rada stanica (bez eventualne zamjene u slučaju kvara na opremi)	Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo	2023. god.	6.000,00	Agencija za vodno područje rijeke Save, Sarajevo	Miljacka/Bosna	Federalna strategija zaštite okoliša- Strategija upravljanja vodama (2022.-2032. god.)	
Operativni cilj 1.5. Smanjenje emisija otpadnih materija u vode od saobraćaja i promocija urbane mobilnosti								
1.5.1.	Projekat obnove voznog parka za javni linijski prijevoz putnika	Ministarstvo saobraćaja KS	2023. god.	1.955.830,00	Kredit EBRD, Budžet KS	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. godina, KEAP KS/ZAP KS	
1.5.2.	Projekat sanacije, rekonstrukcije i modernizacije tramvajske pruge u Sarajevu	Ministarstvo saobraćaja KS	2023. god.	12.734.980,00	Kredit EBRD, Budžet KS	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. godina, KEAP KS/ZAP KS	

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsлива	Usklađenost sa strateško- planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
1.5.3.	Javni prijevoz Sarajevo E-mobility	Ministarstvo saobraćaja KS	2023. god.	13.991.810,00	Kredit EBRD, Budžet KS	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. godina, KEAP KS/ZAP KS	
1.5.4.	Projekat adaptivnog upravljanja saobraćajem u Kantonu Sarajevo	Ministarstvo saobraćaja KS	2023-2025. god.	16.000.000,00	Kredit EBRD, Budžet KS	Miljacka	Strategija razvoja KS 2021.-2027. godina, Prijedlog Programa javnih investicija (PJI) KS 2023.-2025. god.	
STRATEŠKI CILJ 2. UNAPRIJEĐENJE MONITORINGA KVALITETA VODA I NADZORA UPRAVLJANJA OTPADNIM VODAMA U SLIVU RIJEKE MILJACKE								
Operativni cilj 2.1. Praćenje kvaliteta voda rijeke Miljacke i glavnih pritoka								
2.1.1.	Monitoring površinskih voda (za četiri vodna tijela na rijeci Miljacki koja su planirana da se rade u 2023.godini)– potrošni materijal, održavanje	Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo	2023. god.	12.000,00 ⁶	Agencija za vodno područje rijeke Save, Sarajevo	Miljacka	Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH (2022.-2027. god.)	
Operativni cilj 2.2. Poboljšanje nadzora sistema prikupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda u slivu								
2.2.1.								
Operativni cilj 2.3. Promocija, edukacija i podizanje svijesti o zaštiti rijeke Miljacke								
2.3.1.	Jačanje kapaciteta i podizanje svijesti - adekvatno i održivo	Dekonta BH d.o.o. Sarajevo	2022.-2023. god.	33.400,00	30.000,00- Fond za zaštitu okoliša	Miljacka	Federalna strategija zaštite okoliša (2022.-2032. god.)	

⁶ Procijenjena vrijednost za godišnji monitoring na 4 vodna tijela na rijeci Miljacki. Ukupna planirana vrijednost za monitoring na svih 62 vodna tijela u slivu Save u FBiH u 2023. godini od strane AVP Sava iznosi 200.000,00 KM.

Redni broj	Naziv projekta i opis aktivnosti	Nosilac projekta/aktivnosti	Vrijeme realizacije	Planirana finansijska sredstva (KM)	Izvor finansijskih sredstava	Naziv sliva/podsliva	Usklađenost sa strateško-planskom i/ili prostorno planskom dokumentacijom (navesti naziv dokumentacije)	Potencijalne prepreke i načini rješavanja istih /Dodatni komentari
	upravljanje muljem sa industrijskih i gradskih prečištača				FBiH i 3.400,00 - Dekonta BH d.o.o. Sarajevo			

PLANIRANA FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROJEKTE U SLIVU MILJACKE PO POJEDINAČNIM JLS/INSTITUCIJAMA U AKCIONOM PLANU ZA 2023. GODINU

Planirana finansijska sredstva za projekte u slivu Miljacke po pojedinačnim JLS/institucijama (KM)									
	Općina Stari Grad Sarajevo (i dijelom Budžet KS)	Općina Centar (i dijelom Budžet KS)	Općina Novo Sarajevo (i dijelom Budžet KS)	Općina Novi Grad Sarajevo	Grad Sarajevo (i dijelom Budžet KS)	FZOFBIH (sa općinama)	AVP Sava	UKUPNO (KM)	SVEUKUPNO-PROJEKTI U 2023.GOD.
Strateški cilj 1	1.590.000,00	5.851.569,02	1.822.700,00	700.000,00	595.000,00	37.000,00	6.000,00	10.602.269,02	10.614.269,02
Strateški cilj 2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	12.000,00	

PLANIRANA FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROJEKTE KOJI SE PROVODE NA PODRUČJU KS U AKCIONOM PLANU ZA 2023. GODINU

Planirana finansijska sredstva za projekte koji se provode na području KS (KM) (Razni finansijeri- MB, Vlada Japana, EBRD, Budžet KS, FZOFBIH sa RECBIH, JP BH šume Sarajevo i Dekonta BiH, KJKP RAD, Vlada Češke republike)	
Strateški ciljevi 1 i 2	
SVEUKUPNO-PROJEKTI U 2023.GOD.	47.313.846,57

SVEUKUPNA PLANIRANA FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROJEKTE U AKCIONOM PLANU ZA 2023. GODINU: 57.928.115,59 KM

Broj: 01/09-21-430-4/22
Sarajevo, 03.11.2022. godine

Na osnovu člana 76. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 34/08 – prečišćeni tekst), gradonačelnica Grada Sarajeva donosi:

R J E Š E N J E

o imenovanju Radne grupe za projekat „Čista rijeka Miljacka“

Član 1.

Imenuje se radna grupa za projekat „Čista rijeka Miljacka“ u sastavu:

1. Senada Dizdar, predsjedavajuća (Grad Sarajevo),
2. Faruk Cerić, član (SERDA),
3. Zineta Mujaković, član (Federalno ministarstvo okoliša i turizma),
4. Sanja Bosiljčić Pandur, član (Fond za zaštitu okoliša),
5. Amila Ibrulj (Agencija za vodno područje rijeke Save, Sarajevo)
6. Alma Bibović (Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo)
7. Nedžad Mekić, član (Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo)
8. Adnan Medić, član (Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog planiranja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo)
9. Mr Dragana Selmanagić, član (Institut za hidrotehniku, Sarajevo)
10. Amela Kukan, član (općina Stari Grad)
11. Rašid Karamustafić, član (općina Centar)
12. Dijana Čučula, član (općina Novo Sarajevo)
13. Kenan Bukva, član (općina Novi Grad)
14. Muamera Srna, član (KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo)
15. Maida Čukojević (KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo)

Za Sekretara Stručnog radne grupe imenuje se Amela Hadžimehmedović (Grad Sarajevo)

Član 2.

Zadatak radne grupe je:

1. Razmatranje projekta „Čista rijeka Miljacka“ (u daljem tekstu: Projekat) izrađenog jula 2010. godine

2. Iniciranje i praćenje realizacije revizije projekta u dijelu koji se odnosi na sliv rijeke Miljacke, izrade konkretnih projekata, te njihove realizacije
3. Sagledavanje prioriternih mjera i aktivnosti pojedinačnih projekata koji su sastavni dio Projekta i davanje odgovarajućih prijedloga
4. Razmatranje svih bitnih aspekata u procesu razvoja i realizacije pojedinačnih projekata
5. Davanje preporuka i stručnih mišljenja o svim aspektima pripreme i realizacije pojedinih projekata, te o modalitetima i mogućnosti finansiranja
6. Usmjeravanje i praćenje realizacije predloženih mjera, vodeći računa o usklađenosti sa zakonima i drugim važećim propisima i pravilima struke
7. Periodično izvještavanje o napretku Projekta

Član 3.

O svom radu Stručni tim je dužan voditi zapisnik sa svakog održanog sastanka.

Član 4.

Stručni radni tim ima pravo na naknadu, koja će se utvrditi posebnim zaključkom.

Član 5.

Stručni radni tim imenuje se na period od 12 (dvanaest) mjeseci.

Član 6.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Dostaviti: - Članovi i sekretar Radne grupe (16x),
- Arhivi.

Gradonačelnica

Doc.dr. Benjamina Karić